

25 jaar Euro Birdwatch

Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 3 oktober 2020

Gert Ottens

Inhoud:	pag.
Inleiding	3
1. De Euro Birdwatch van 2020	4
1.1 BirdLife International	4
1.2 Trektellen.nl	5
2. Methodiek en opzet van de Euro Birdwatch	5
3. De voorbereidingen	6
4. Deelnemende vogelwerkgroepen en telgroepen	7
5. Achter de schermen	8
6. De trek	8
6.1 Het weer	9
6.2 Samenvatting getelde aantallen	9
6.3 Aanvoer uit het noorden en oosten?	10
6.4 De Top 10 van 2020 nader bekeken	10
6.5 Opvallende waarnemingen	15
6.6 Europese resultaten	18
7. 25 jaar Euro Birdwatch in Nederland	18
8. Persaandacht	21
9. Bronnen	21
Dankwoord	23
Bijlage 1: totalen per soort	25

Omslag: Tellen op 1,5 meter afstand van elkaar, telpost Lührs (foto: Chris van Rijswijk).

Inleiding

In het weekend van 3 en 4 oktober 2020 vond voor de 27^e keer een Euro Birdwatch plaats. Dit evenement wordt georganiseerd door BirdLife International en heeft o.a. als doel aandacht en draagvlak te creëren voor de bescherming van trekvogels. Het was de 25^e keer dat Vogelbescherming Nederland hieraan meedeed, op zaterdag 3 oktober. Daarnaast waren tevens in 35 andere Europese landen vele duizenden vogelaars en andere belangstellenden actief om zoveel mogelijk (trek)vogels te tellen (gecoördineerd door de Slowaakse BirdLife-partner SOS). De Nederlandse activiteiten tijdens dat weekend zullen in dit verslag worden beschreven, alsmede een korte samenvatting van de Euro Birdwatch in overig Europa. En natuurlijk is er aandacht voor het 25-jarige jubileum van het evenement in Nederland.

De omstandigheden voor vogeltrek waren in Nederland redelijk; maar ondanks (of dankzij?) stevige wind en regen her en der vlogen er flinke aantallen trekvogels langs.

Het aantal deelnemende telposten was met 170 meer dan voorgaande jaren. En dat ondanks de beperkingen die golden i.v.m. het Coronavirus.

Over mediabelangstelling, en dan vooral van de regionale pers, hadden we deze keer weer niet te klagen. Een belangrijk doel van deze Euro Birdwatch is namelijk ook om het fenomeen vogeltrek onder de aandacht te brengen, en dat is goed gelukt. Daarnaast is het natuurlijk vooral een leuk evenement dat de Nederlandse vogelwerkgroepen, Vogelbescherming Nederland, de Europese BirdLife-partners en vogelaars (tot ver over de grenzen) samenbrengt door op dezelfde dag met hetzelfde bezig te zijn.

In dit verslag zijn weer een aantal leuke foto's afgedrukt die we van deelnemers toegestuurd kregen, waarvoor hartelijk dank! Wij hopen dat dit verslag een goede indruk geeft van de Euro Birdwatch 2020, zoals de deelnemers deze hebben beleefd.

Gert Ottens
Medewerker vrijwilligers en vogelwerkgroepen
Vogelbescherming Nederland

Zeist, februari 2021

1. De Euro Birdwatch van 2020

Vanaf 1993 organiseert BirdLife International jaarlijks een Euro Birdwatch. In Nederland werd bovendien al in 1989 een landelijke (trek)vogeltelling georganiseerd, een soort Birdwatch *avant la lettre* dus. De editie van 2019 was de 27^e Euro Birdwatch, maar omdat we in Nederland in het verleden niet jaarlijks meededen was het voor ons de 25^e keer (zie ook tabel 1 en hoofdstuk 7).

Doel van het evenement is Europawijd aandacht te schenken aan vogels en hun leefgebieden. Hierdoor ontstaat meer draagvlak voor beschermingsactiviteiten in de verschillende deelnemende landen, doordat vogels en hun bescherming weer eens voor het voetlicht worden gebracht. Ook kan dit evenement ertoe bijdragen dat meer mensen geïnteresseerd raken in vogels. In Nederland wordt dit evenement vanouds georganiseerd door Vogelbescherming Nederland. In 2020 was de Europese coördinatie weer in handen van SOS, BirdLife in Slowakije.

Daarnaast is de Euro Birdwatch voor Vogelbescherming een uitstekende gelegenheid om in de pers het belang van Nederland voor trekvogels nog eens onder de aandacht te brengen.

1.1 BirdLife International

BirdLife International is een wereldwijd netwerk van nationale vogel- en natuurbeschermingsorganisaties en werd opgericht in 1994. BirdLife International richt zich op de bescherming van vogels, hun leefgebieden en daarmee op het behoud van de biodiversiteit op aarde. Zij werkt daarbij samen met lokale organisaties waarbij duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen leidraad is. Deze nationale Partners vormen de kern van het BirdLife netwerk. Het gezamenlijke werk van de Partners wordt gecoördineerd door een Secretariaat in Groot-Brittannië en regionale kantoren in Europa, Amerika, het Pacifisch Gebied, Afrika, Azië en het Midden-Oosten.

Noodzaak tot samenwerken

Veel vogels zijn trekvogels. Zij verblijven maar een deel van het jaar in ons land. Het beschermen van deze vogels in Nederland is minder effectief als zij buiten ons land worden bedreigd. Bovendien wordt er steeds meer internationale en Europese wet- en regelgeving opgesteld. Ook heeft ieder land de verplichting het behoud van de wereldwijde biodiversiteit serieus te nemen. BirdLife International biedt hiervoor een goed platform. BirdLife's wereldwijde netwerk van Partners - en via hen van vrijwilligers en lokale groepen - spelen een grote rol bij een veelheid aan beschermingsactiviteiten.

Met uitsterven bedreigd

Van de ca. 11.000 vogelsoorten op aarde worden er één-op-de-acht met uitsterven bedreigd. Daarnaast gaan er nog eens 5.000 soorten beduidend in aantal achteruit. Alarmerende cijfers die vragen om een strategische aanpak. Deze bedreigde vogelsoorten vormen mede de leidraad voor de prioriteiten in het werk van BirdLife International en haar Partners: voor de met uitsterven bedreigde vogelsoorten, die snel hulp behoeven, vormen speciale actieplannen de basis. Voor de overige soorten, waarvoor nog tijd is voor een meer geïntegreerde aanpak, wordt geprobeerd de belangrijkste leefgebieden beter te beschermen. Tevens wordt geprobeerd soorten die het nu nog goed doen, niet in de gevarenzone terecht te laten komen.

1.2. Trektellen.nl

Met dank aan de telposten aangesloten bij deze uitstekende website, mochten we in 2020 weer veel telposten begroeten. Daarnaast beschikken veel van de vogelwerkgroepen die al jaren meedoen aan de Birdwatch inmiddels ook zelf over een Trektellen.nl-telpost. Dit verslag is dan ook vooral het resultaat van deze kruisbestuiving. Eén van de toegevoegde waarden van deze samenwerking is dat het mogelijk is om de resultaten visueel te presenteren, zie bijvoorbeeld de figuren in paragraaf 6.4.

Telpost Het Hazewater, bij Leusden op de Utrechtse heuvelrug. Foto Gideon Vreeman.

2. Methodiek en opzet van de Euro Birdwatch

De opzet was in 2020 vergelijkbaar met de jaargangen 2004-08 & 2010-19: dat wil zeggen dat de deelnemende vogelwerkgroepen vrij waren om te tellen wat, waar en voor hoelang ze wilden. De tellingen lagen zoals gebruikelijk verspreid over het land. Voor de uitvoering kon men kiezen uit trektellingen, gebiedstellingen (telling van alle vogels *in* een bepaald gebied) of anderszins, bijvoorbeeld het tellen van vogels tijdens een excursie. Maar de nadruk ligt wel sterk op het tellen van *trek*vogels.

Met andere woorden: de Euro Birdwatch is een laagdrempelige happening, waar iedere Vogelwerkgroep of telgroep aan mee kan doen. En dat is meteen ook één van de doelen van de Euro Birdwatch: een evenement organiseren waarin vele vogel-, en/of natuurliefhebbers kunnen participeren, en genieten van de vogeltrek.

Pleisterende vogels die worden geteld dienen als zodanig te worden ingevoerd. Het is namelijk wel belangrijk om onderscheid te maken tussen trekkende en pleisterende vogels. Probeer dus - ook als de focus op het tellen van pleisterende vogels ligt – de trekvogels mee te nemen en in te voeren. Een goed voorbeeld waar dit van belang is, is de Spreeuw. Die kunnen in grote aantallen rondhangen bij slaapplekken en dit kan zijn uitwerking hebben op de getelde aantallen daadwerkelijk trekkende Spreeuwen.

Doordat niet alle tellers (maar de meeste wel!) op dezelfde manier hebben geteld zijn de 'analyses' in dit verslag wellicht niet altijd wetenschappelijk verantwoord, maar toch geeft het een aardig beeld van het fenomeen 'vogeltrek' op een gemiddelde herfstdag – begin oktober - in Nederland, mede omdat de tellers bij het invoeren onderscheid moesten maken tussen vogels die ter plaatse waren en langstreckende vogels. Daarnaast hebben we nu een behoorlijke reeks aan tellingen, wat het leuk en interessant maakt om vergelijkingen te maken.

3. De voorbereidingen

In mei 2020 kregen alle vogelwerkgroepen een eerste aankondigingsmail, in september gevolgd door een herinnering. Vanaf dat moment werd in de periode tot aan de Birdwatch een aantal 'e-mailnieuwsbrieven' uitgebracht onder de deelnemende werkgroepen en telposten waarin iedereen op de hoogte werd gebracht van de voorbereidingen, met een update en de definitieve aantallen; meteen na de birdwatch.

Tellers op gepaste afstand van elkaar op Telpost Diemerpark (foto: Frank van Groen).

Op de dag van de birdwatch in Nederland verscheen op de website en sociale media van Vogelbescherming regelmatig een update van de getelde aantallen en de leukste foto's en waarnemingen.

4. Deelnemende vogelwerkgroepen en telgroepen

Deze editie werden 170 telposten bemand, meest vaste telposten van Trektellen.nl., maar ook weer nieuwe telposten die speciaal voor de Birdwatch zijn opgericht. Dat zijn er ongeveer evenveel als we de voorgaande jaren gewend waren. Natuurlijk hield men daarbij zoveel mogelijk rekening met de geldende maatregelen ten aanzien van het Coronavirus. Voor een complete lijst van de telposten, zie het Dankwoord op pagina's 23-24, en figuur 1.

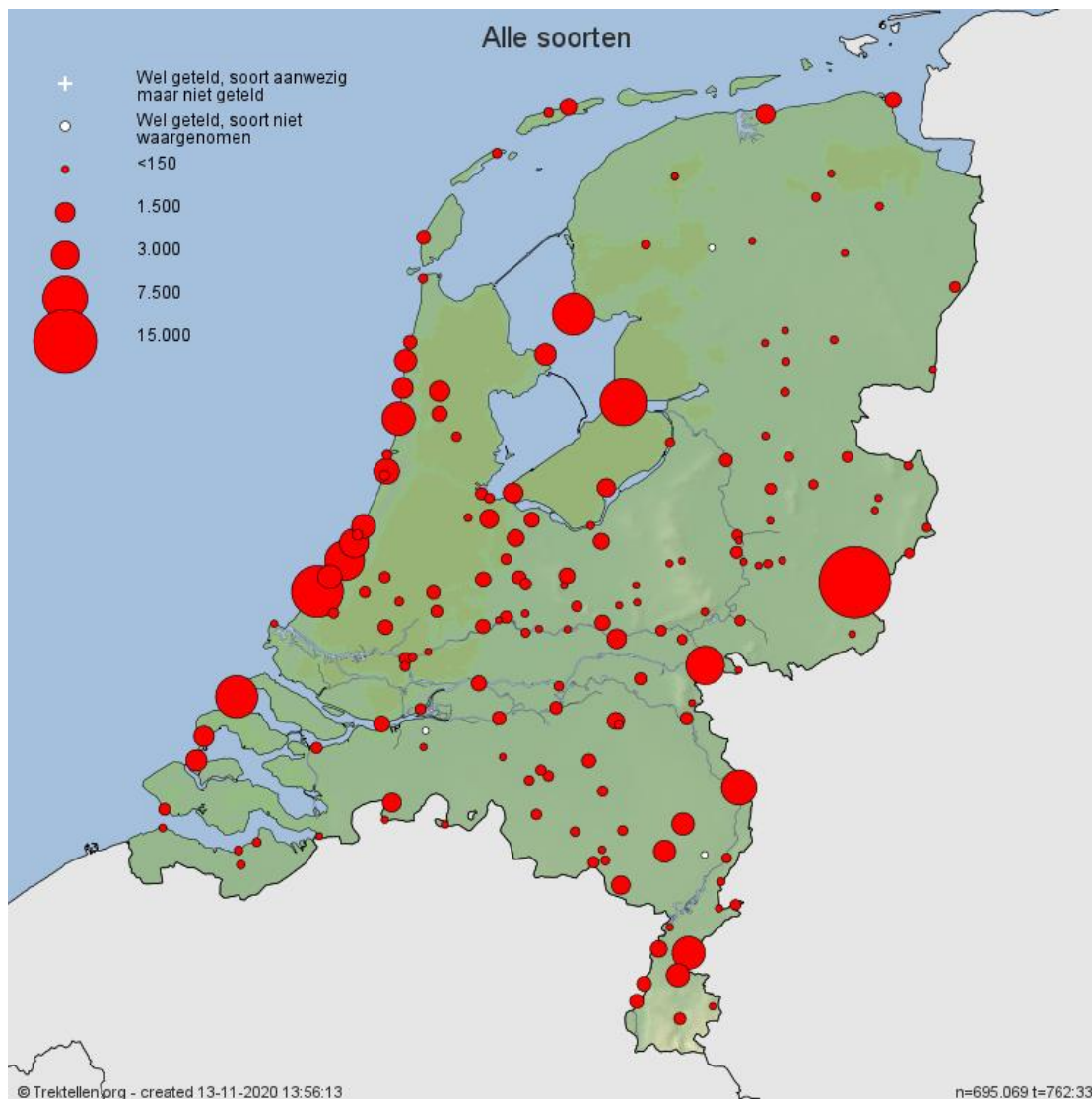

Fig. 1. Ligging van de deelnemende telposten, met gemiddelde aantallen trekvogels per uur/per telpost.

5. Achter de schermen

Net als in 2014-19 hadden alle telposten toegang tot www.trektellen.nl zodat de aantallen getelde vogels daar – ook direct in het veld d.m.v. een speciale app - ingevoerd konden worden. Overigens was er ook deze keer een zogenaamde ‘app-groep’ waarin vele telposten elkaar (en Vogelbescherming) regelmatig op de hoogte hielden van leuke waarnemingen. Daardoor voelde het toch een beetje alsof we er zelf bij waren.

Bijzonder waren natuurlijk de omstandigheden t.a.v. Covid-19 (‘Corona’). Dit maakte dat tellen met grote groepen niet toegestaan was, en dat men 1,5 afstand van elkaar moest bewaren. Behelpen dus, maar uiteindelijk zijn verreweg de meeste tellingen ‘gewoon’ door kunnen gaan. Al was het wel lastig om publiek toe te laten tot de telpost.

Ochtendgloriën vanaf de telpost bij het Achterhoekse Rekken. Foto: Bart ter Veen.

6. De trek

Bij de Euro Birdwatch gaat het natuurlijk ook om de getelde aantallen vogels en soorten (en die zijn weer een functie van het weer), dus hierbij een samenvatting van de trek die dag, zoals we deze hebben doorgekregen.

6.1 Het weer

Op zaterdag 3 oktober 2020 was het beeld behoorlijk wisselend; voor sommigen was het een natte bedoening, terwijl de regen zich elders pas later aandiende. En de wind waaide iets te hard voor massale vogeltrek. Maar het moet wel erg slecht weer worden willen de tellers niet naar buiten gaan. Uiteindelijk was het dus toch een uitstekende dag, qua aantallen getelde vogels.

6.2 Samenvatting getelde aantallen

In totaal werden in Nederland namelijk 729.617 vogels vastgesteld op 3 oktober 2020, verspreid over 204 soorten (zie ook Bijlage 1). Wat de aantallen vogels betreft was het dus één van de beste Birdwatch-evenementen (alleen 2019, 2018, 2014 en 1993 'scoorden' beter). En ook het aantal van 695.426 doorgegeven *trek*vogels geeft aan dat het best goed vloog. Voor een vergelijking met de resultaten van alle birdwatch-evenementen, zie tabel 1.

	Totaal	Aantal soorten	Aantal telposten	Gem. aantal vogels per telpost
2020	729.617	204	170	4.292
2019	817.402	209	164	4.984
2018	1.373.868	207	168	8.178
2017	246.189	199	144	1.710
2016	552.455	199	158	3.497
2015	316.383	190	162	1.953
2014	1.425.405	208	165	8.639
2013	378.336	204	169	2.239
2012	373.690	189	157	2.650*
2011	351.094	210	180	1.952
2010	311.731	191	150	2.078
2009	161.535	184	120	1.346
2008	663.550	215	183	3.626
2007	474.581	208	150	3.164
2006	334.505	193	150	2.230
2005	355.836	201	125	2.847
2004	521.072	209	110	4.437
2003	189.955	166	70	2.714
2001	152.592	143	65	2.348
1999	91.249	132	70	1.304
1998	210.000	196	80	2.625
1997	500.000	201	75	6.667
1996	624.723	202	139	4.494
1993	3.661.747	241	458	6.240
1989	504.359	212	183	2.756

Tabel 1. Samenvattende aantallen van de afgelopen Birdwatch-evenementen (voor zover bekend).
*) = in 2012 is op 16 telposten niet geteld door het slechte weer; gemiddelde daarom van 141 telposten.

De Birdwatch-edities van de laatste jaren (vanaf 2004, excl. 2009) zijn wat telwijze betreft onderling goed te vergelijken (samen met die van 1996, zie ook Ottens 2005). In al deze jaargangen werden namelijk vooral trekkende als ook wel pleisterende vogels geteld.

Het 'eeuwige' totaal van het getelde aantal vogels staat daarmee nu op 16.363.422. Het totale aantal soorten dat door de jaren heen in Nederland is vastgesteld tijdens de Euro Birdwatch is niet zo goed te bepalen, maar naar schatting gaat het om iets meer dan 300 soorten (incl. exoten en 'escapes').

6.3 Aanvoer uit het noorden en oosten?

Een andere factor die van belang is voor de aantallen trekvogels die tijdens de Birdwatch in Nederland worden geteld, is de 'aanvoer' vanuit het noorden en oosten van Europa. Traditioneel kijken we bijvoorbeeld naar de befaamde telposten bij het Zweedse Falsterbo – en in minder mate in Duitsland en Polen - om te een idee te krijgen van wat er aan trekvogels is te verwachten, vooral omdat daar al sinds jaar en dag fanatiek wordt geteld en dagelijks wordt gerapporteerd.

In de week voorafgaand aan de telling zijn grote aantallen vogels vertrokken vanuit Zuid-Zweden, vooral vinken en kepen maar ook flink wat sijzen en sperwers en rode wouwen. Ook in Noord-Duitsland vlogen deze vogels in de aanloop naar de Birdwatch goed. Daar hebben we in Nederland dus ook het één en ander van meegekregen.

6.4 De Top Tien van 2020 nader bekeken

Figuur 2 geeft de tien meest getelde soorten in 2020 weer. De samenstelling hiervan is grotendeels overeenkomstig met voorgaande jaren:

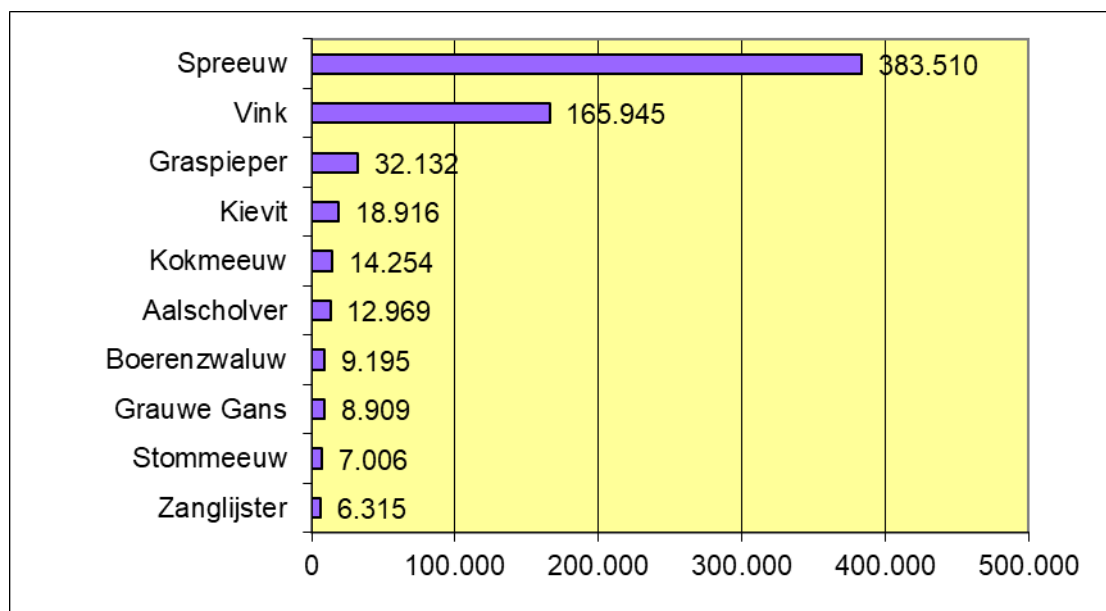

Fig. 2. Top Tien van de meest getelde soorten tijdens de Euro Birdwatch 2020.

Bovenstaande Top Tien is echter gebaseerd op alle doortrekkende vogels én de eveneens getelde pleisterende vogels.

Want wanneer we - op basis van de tellingen ingevoerd op trektellen.nl - alleen naar de trekvogels kijken, dan verschijnt de Veldleeuwerik (ten koste van pleisterende Stormmeeuwen):

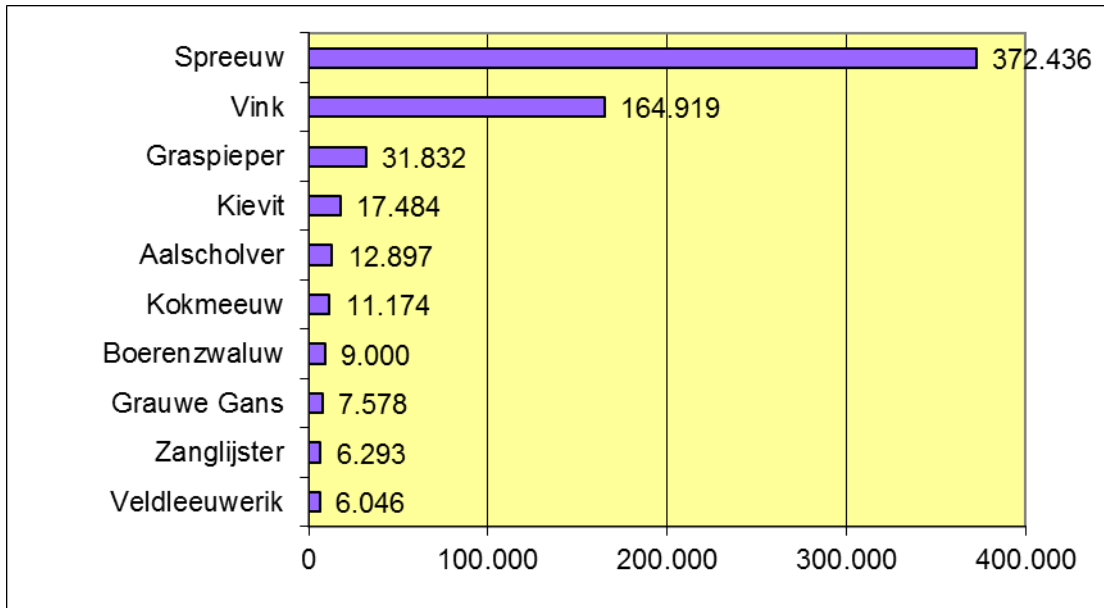

Fig. 3. Top Tien van de meest getelde *trekkende* soorten tijdens de Euro Birdwatch 2020.

Vooralspreeuwen, vinken en boerenzwaluwen vlogen in Nederland fenomenaal goed, en daar heeft bijna iedereen wel iets van meegekregen. Maar ook zijzen (net buiten de top tien) en witte kwikstaarten deden het best aardig.

Hieronder volgt de gebruikelijke uitwerking van de Euro Birdwatch-Top Tien per soort, met tussen haakjes de notering tijdens de voorgaande jaargang (en uitgesplitst naar trekkende en pleisterende vogels):

1 Spreeuw (2) 383.510

Trek

Met 372.436 trekkende Spreeuwen vloog deze soort erg goed. Sterker nog: de vogels 'scoorden' hun op-één-na-beste jaar ooit (zie ook fig. Y). Alleen in 2014 werden er (veel) meer Spreeuwen geteld tijdens een Birdwatch, namelijk 491.194. Ongetwijfeld zijn enkele grote groepen meegeteld die op weg waren van of naar hun slaappleaats, maar dat geldt voor de meeste jaargangen.

Toptelposten in 2020 waren Havelandweg (Eibergen) met maar liefst 122.999 Spreeuwen (in 7:18 uur), Millingerwaard 28.653 (6:00) en De Vulkaan (Den Haag) 21.280 (8:10). Grote aantallen, van meer dan 10.000 vogels, werden verder genoteerd op de telposten Laaxum (ZW-Friesland), Ketelbrug/Kamperhoek en De Hamert. Spreeuwen vlogen overal, maar de nadruk lag op de kuststreek, rond het IJsselmeer en dus in het uiterste oosten van het land.

T.p.

Het aandeel pleisterende Spreeuwen was dit jaar laag, met 11.074 vogels over 16 telposten. Met name twee grote groepen, van resp. 5.000 (Eltenberg) en 4.640 (De Hoekse Sluis, Bergambacht) bepalen het beeld.

2 Vink (3)

165.945

Trek

Maar drie keer eerder werden meer Vinken geteld dan in 2020, met als absoluut topjaar 2014 (676.165). Puur als doortrekker werden dit keer 164.919 exemplaren genoteerd. De grootste aantallen werden langs de Noordzeekust en in Oost-Brabant en Limburg gezien, met lagere aantallen rond het IJsselmeer en verder in het binnenland. Een beeld dat we vaker zien bij Vink (en Sijs).

Toptelposten waren o.a. De Vulkaan met 38.654 ex. in 8:10 uur, Aan de Majoor (Koningsbosch) 16.500 (5:00) en De Hamert 11.411 (5:55).

T.p.

Het aandeel pleisterende Vinken (1.258) dat aan trektellen.nl werd toevertrouwd is nagenoeg verwaarloosbaar, met hooguit enkele tientallen exemplaren op 13 telposten. Het leeuwendeel is echter afkomstig van telpost Kwistbeekdal (Helden) waar zich 1.026 Vinken ophielden (!).

3 Graspieper (7)

32.132

Trek

Bij de Graspieper wisselen zeer goede jaren af met (beduidend) minder goede jaren. En toch weet de soort vrijwel altijd hoog te eindigen in de Top Tien. Dit jaar ongeveer gemiddelde aantallen voor deze soort, waarvan het voorkomen deze keer sterk gestuwd was langs de (vooral Zuid-)Hollandse kust. Mogelijk dat hier zelfs deels dezelfde groepen graspiepers voor verantwoordelijk waren? Want de meeste vogels werden geteld op telposten in elkaars nabijheid. Toptelpost was hierbij De Vulkaan met 10.421 exemplaren in 8:10 uur, gevolgd door Parnassia, Kennemerduinen (1.997, 4:30), Berkheide (Katwijk: 1.960, 2:35), het Zwarte Pad (Meijendel: 1.806, 3:00), Bergen aan Zee (1.125, 4:15) en De Puinhoop (Katwijk: 1.010, 3:00). De aantallen in het grootste deel van het land lagen flink lager. Recordjaar is nog steeds 2016 met 132.096 (!).

T.p.

Het aandeel pleisterende Graspiepers is meestal niet om over naar huis te schrijven, zo ook deze keer. Twaalf telposten telden er in totaal 1.024. Hoofdverantwoordelijk hiervoor waren de telposten Brobbelbies-Noord (300), Kwistbeekdal, Helden (258) en Vlagheide, Schijndel (205).

4 Kievit (14)

18.916

Trek

Het merendeel van de getelde kieviten, namelijk 17.484, werd genoteerd als zijnde trekvogels. Dat is ook wel eens heel anders tijdens de Birdwatch, omdat er begin oktober nu eenmaal niet altijd sterke kievitentrek te bewonderen is. Toch staat deze soort bijna altijd in de Top 10, vaak dus op grond van pleisterende vogels. De eerste twee weken van oktober 2020 waren daar duidelijk een uitzondering op. Een eenduidige verklaring daarvoor is lastig te geven, al lijkt een blik op de gegevens er op te wijzen dat niet sommige telposten ter plaatse aanwezige vogels als trekkers hebben doorgegeven. Recordjaar is nog steeds 2012 met 43.877 kieviten.

T.p.

De resterende 1,432 kieviten waren dus ter plaatse aanwezig. De telposten Margarethapolder – Terneuzen (600), Oostelijke Binnenpolder Tienhoven (400) en Dwingelderveld (380) namen daarvan dus de hoofdmoot voor hun rekening.

5 Kokmeeuw (6)

14.254

Een substantieel deel van het totaal (namelijk 4.189) van de ingevoerde kokmeeuwen betrof pleisterende vogels (zie ook verderop). Wat trekvogels betreft dus beneden gemiddelde aantallen voor deze soort. Dat was vorig jaar dus heel anders, toen 23.860 kokmeeuwen langstrokken (Ottens 2019). Met name telpost Lauwersmeer, Kustweg spring er uit met 2.180 exemplaren. Gevolgd door telposten Camperduin (949) en Huisduinen 838) en Westenschouwen (637).

T.p.

In totaal werden dus 4.189 Kokmeeuwen als ter plaatse aangemerkt. Bij telpost 't Hellegat hingen er 1.650 rond, met 950 bij De Horde, 430 bij Dilkensplas en 300 bij Margarethapolder en kleinere groepen elders in het land.

6 Aalscholver (9)

12.969

Trek

Van het totaal werd het meer dan overgrote deel, namelijk 12.897, als trekkers doorgegeven. Ze aren dus wel duidelijk 'on the move'. En ze vlogen bijna overal, weliswaar zonder een duidelijk patroon. Toch moesten 49 van de 170 telposten het zonder (trekkende) Aalscholvers stellen. Recordjaar voor deze soort is de Birdwatch van vorig jaar met 21.574 getelde exemplaren.

Aalscholver © Elwin van der Kolk

Net als vorige jaargang, stak één telpost er met kop en schouders boven uit: Vuurtoren de Nek bij Enhuizen. Hier werden maar liefst 4.827 vogels genoteerd in 3,25 uur. Overige telposten met relatief veel Aalscholvers waren Vreeswijk, Nieuwegein (521 in 5:00 uur), De Hoekse Sluis, Bergambacht (471, 8:25) en Vijfhoek Diemen (349, 4:02).

T.p.

Blijven er nog zo'n 72 Aalscholvers over die werden doorgegeven als zijnde ter plaatse, verspreid over 11 telposten, voornamelijk in het binnenland.

7 Boerenzwaluw (13)

9.195

Trek

Precies 9.000 Boerenzwaluwen waren op trek die eerste zaterdag van oktober 2020. En dit was vooral merkbaar in het binnenland. En dan met name ten oosten van de lijn Winschoten-Tilburg. Zie ook figuur 4. Iets vergelijkbaars – maar met wat nuanceverschillen - zagen we vorig jaar ook, al haalde de boerenzwaluw toen (met 17.519 getelde vogels, de topdag van oktober 2019) net niet de Top Tien.

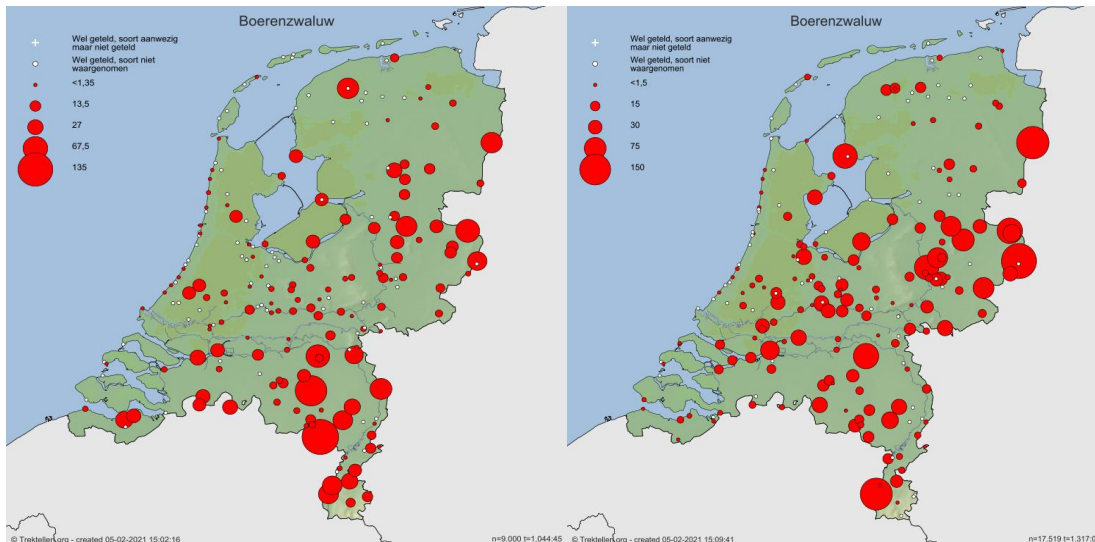

Fig. 4. Verspreiding van Boerenzwaluwen tijdens de Euro Birdwatch van 2019 (links) en 2020 (rechts). Gemiddelde aantallen vogels per uur, per telpost.

Toptelposten waren in 2020: Loozerheide (bij Weert) met 923 vogels in 6:30 uur, Zuidveld, Sellingen (Gr.) met 556 in 11:26 uur, Brobbelbies-Noord met 432 exemplaren in 7:15 uur, Ottershagen (Lattrop) met 426 Boerenzwaluwen in 7:00 uur en 'op' De Groote Peel telde men er 374 in 8:56 uur.

T.p.

Het aandeel pleisterende Boerenzwaluwen was – zoals wel vaker – te verwaarlozen.

8 Grauwe Gans (8)

8.909

Trek

Ook deze soort deed een stapje terug ten opzichte van vorig jaar. Maar net als in 2019 ging het ook nu voor het merendeel om trekkende vogels, al was het contrast minder groot. Op 120 telposten werden in totaal 7.578 trekkers genoteerd. De grootste aantallen werden genoteerd in de waterrijke plassegebieden van laag Nederland. Mogelijk (of beter: waarschijnlijk) ging het dus vooral om lokale/regionale verplaatsingen. Daarbij ging het overigens niet om grote aantallen per telpost, getuige de maximale waarnemingen van 515 over telpost Schapeweimolen (Rijswijk ZH), 470 langs telpost Landje van Geijssel en 324 over telpost Driehuizen 324. Alledrie telposten hebben 5 uur geteld. Zo'n 23 telposten telden er nog meer dan 100 als langstrekkers.

T.p.

In totaal werden 1.331 pleisterende Grauwe Gans gemeld, en telposten in of vlakbij waterrijke (moeras)gebieden scoorden hierbij natuurlijk heel goed. Voorbeelden hiervan zijn 771 vogels die men van Vogelwacht Trynwalden (Friesland) telde, en groepen van ca. 700 Grauwe Ganzen op telpost Dwingelderveld.

Euro Birdwatch 2020

9 Stormmeeuw (19)

7.006

Trek

Niet eerder stond deze soort in de Top 10 tijdens een Birdwatch. En het zal ook niet verbazen dat er maar één keer meer Stormmeeuwen werden geteld dan in 2020. Het record staat nog steeds op naam van de editie van 1996 toen er maar liefst 16.491 (toen nog) aan het papier werden toevertrouwd. Maar we moesten het dit keer niet van trekkers hebben, daarvan werden er namelijk 877 geteld. Hiervan vloog bijna de helft (389) langs Camperduin en de rest (vaak enkele vogels tot enkele tientallen) langs 39 andere telposten, met name langs de Wadden- en Noordzeekusten.

T.p.

De toppositie komt dus geheel op conto van 6.129 pleisterende vogels, en die komen allemaal weer op naam van de Vogelwacht Trynwalden in Friesland die speciaal voor de Euro Birdwatch altijd een telpost inrichten. Ook in eerdere jaren met relatief veel Stormmeeuwen (zoals 2013 met 5.274: het derde beste jaar ooit voor deze soort) was dit 'te wijten aan' grote aantallen rondhangende vogels. Maar misschien dat veel telposten hun pleisterende Stormmeeuwen niet tellen? Mogelijk omdat het er teveel zijn?

10 Zanglijster (6)

6.315

Trek

De aantallen getelde Zanglijsters verschillen enorm van jaar tot jaar. En met 6.293 als doortrekkers genoteerde exemplaren was 2020 best een goed jaar. Natuurlijk konden we niet tippen aan 2014 (met destijds maar liefst 118.241 Zanglijsters!) of 2018, met 46.630 het 2^e beste jaar. Maar voor dergelijke aantallen moeten de omstandigheden wel perfect zijn, want vliegen doen deze lijsters vaak wel begin oktober. Behalve in het noorden, waren er in het hele land wel enige concentraties trekvogels waar te nemen. Toptelposten hierbij waren o.a. Westenschouwen (340) en Hazewater (328) en Kwinteloijen (223).

T.p.

Het aantal pleisterende Zanglijsters is nagenoeg te verwaarlozen. Dat waren er namelijk 22. Deze werden vooral in het noorden en oosten van het land geteld.

6.5 Opvallende waarnemingen

Over de **roofvogeltrek** kunnen we kort zijn: die was er niet of nauwelijks. Pas toen lokaal de zon doorbrak in de loop van de ochtend of de middag begonnen ze een beetje te vliegen. Geen recordjaar dus – zoals vorig jaar – maar minder dan gemiddelde aantallen. Soorten die het niet hoeven te hebben van thermiek deden het nog wel enigszins aardig. Voorbeelden daarvan zijn Sperwer (231), Boomvalk (9), Smelleken (34), Slechtvalk (21) en Blauwe Kiekendief (42). De genoemde aantallen betreffen als doortrekker gemelde vogels. Van de meer bijzondere roofvogels kunnen de 32 Rode Wouwen, drie Zwarte Wouwen, acht Visarenden, 13 Zeearenden (een record, na negen in 2019 en 2012) en twee Wespindieven niet onvermeld blijven (maar zie ook verderop).

Rode Wouw over telpost Aamsveen, Overijssel. Foto: Ruben Kroeske.

Ook voor de meeste **zeevogels** waren het niet de beste omstandigheden. Met 113 getelde exemplaren deden Roodkeelduikers het nog redelijk. En de eerder genoemde (drie) Parelduikers zijn natuurlijk ook erg leuk. Ook vlogen er 21 onbepaalde duikers langs de kusten. Zeven Grote Zee-eenden, 2.159 Zwarte Zee-eenden, 34 Visdieven, negen Kleine Jagers en de 483 Grote Sterns zijn wel aardig. Twee Middelste Jagers is gemiddeld. Met 43 exemplaren vlogen Jan van Genten minder goed dan gebruikelijk en dat geldt ook voor de 57 Middelste Zaagbekken die werden geteld. Verder vlogen er één Alk, 93 Alk/Zeekoeten en 10 Zeekoeten. Ten slotte zijn nog 1.278 trekkende Rotganzen gemeld, het merendeel langs telposten Paal 18 (Terschelling), Huisduinen, Westerslag (Texel) en Camperduin.

Ook leverde deze Euro Birdwatch natuurlijk weer een aantal spreekwoordelijke '**krenten**' op in de vogelpap. Om te beginnen was een Slangenarend 'nieuw' voor het evenement: bij telpost Dwingelderveld (Drenthe) was een vogel (al langere tijd) aanwezig en kon mooi worden meegenomen (als pleisteraar dan).

Daarnaast werden o.a. 453 Grote Zilverreigers, een Purperreiger, een Roerdomp, drie Parelduikers, drie Kraanvogels, één Krooneend, twee Koereigers, een Steppekiekendief, twee Kuifaalscholvers, vijf Houtsnippen, acht Roodkeelpiepers, een Dwerggors, vier Europese Kanaries, en acht Bladkoningen en 10 Grote Piepers genoteerd. En natuurlijk zijn acht Velduilen, een Middelste Bonte Specht, een Morinelplevier, 19 Pontische Meeuwen, vier Geelpootmeeuwen, vier Bokjes, 32 Beflijsters, drie Cetti's Zangers, 36 IJsgorzen, twee Strandleeuweriken, een Sprinkhaanzanger, een Duinpieper, één Klapekster, een Bosgors en twee Ortolanen het vermelden meer dan waard!

Vierluik van een Grote Pieper over telpost De Puinhoop, bij Katwijk (foto's: René van Rossum).

Ook de **exoten** mogen in dit overzicht eigenlijk niet ontbreken, en dan gaat het vooral om waterwild natuurlijk. De Grote Canadese Gans was de meeste getelde exoot met 696 exemplaren, gevolgd door de Nijlgans met 550 ex. Ook zeven Casarca's, drie Sneeuwganzen en een Kleine Canadese Gans horen waarschijnlijk in deze categorie ingedeeld te worden, want een wilde herkomst ligt niet meteen voor de hand. Voor de drie Zwarte Zwanen en 21 Halsbandparkieten die werden doorgegeven geldt zeker dat ze niet vanuit hun oorspronkelijke verspreidingsgebied zijn komen vliegen. Tenslotte werd nog een 'escape onbekend' doorgegeven, intrigerend... Zie Bijlage 1 voor een overzicht van de aantallen getelde vogels per soort.

6.6 Europese resultaten

Dit keer namen 36 BirdLife-partnerorganisaties deel aan de Euro Birdwatch, en dat waren er iets minder dan gebruikelijk. Het gaat om de volgende landen:

Azerbeidzjan, België, Bulgarije, Kroatië, Cyprus, Denemarken, Estland, Finland, Gibraltar, Hongarije, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Moldavië, Montenegro, Nederland, Noorwegen, Oezbekistan, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Rusland, Servië, Slovenië, Tsjechië, Wit-Rusland, Zweden en Zwitserland.

En gezamenlijk telden we maar liefst bijna zes miljoen vogels – 5.995.069 om precies te zijn. Hiervoor waren ongeveer 24.000 vogelaars in touw, verspreid over 1.724 tellingen. Ongelooflijk, maar waar: onze Finse partnerorganisatie telde zo'n 2,5 miljoen vogels, de meeste van allemaal. De tellingen in Nederland stonden garant voor de 3e positie (721.574) in de ranglijst van meest getelde vogels (in Zweden werden er ruim 980.000 geteld). Indrukwekkende getallen van een indrukwekkend fenomeen!

Bijzonderheden

In heel Europa vlogen de brandganzen erg goed (vooral in het noorden). Het is dan ook de meest getelde soort, gevolgd door spreeuw en vink. Bijzonderheden waren verder een Radde's Boszanger in België, een Amerikaanse Oeverloper in Estland, Grote Grijze Snip, Vorkstaartmeeuw en Bruine Boszanger in Finland, Rosse Franjepoot in Hongarije, Godlewski's Bunting, White-naped Crane en Scaly-sided Merganser in Rusland, en een Blauwstaart in Zweden.

7. 25 jaar Euro Birdwatch in Nederland

Vanaf 1993 organiseert BirdLife International jaarlijks de Euro Birdwatch. In Nederland werd bovendien al in 1989 een landelijke (trek)vogeltelling georganiseerd, een soort Birdwatch *avant la lettre* dus. De editie van 2020 is de 25e jaargang van dit evenement waar wij aan meedoen. Opportuun moment om wat uitkomsten van de afgelopen jaren te presenteren.

7.1. Grote aantallen

Voor de vogeltrek geldt de wet van de grote getallen. Wereldwijd zijn vele miljarden vogels in beweging tijdens voor- en najaar. De aantallen in Europa en Nederland zijn vanzelfsprekend bescheidener, maar nog steeds indrukwekkend.

Zo werden op 6 oktober 2018 tijdens de Euro Birdwatch zo'n 7,5 miljoen vogels geteld, in 37 deelnemende landen. Nederland nam daarvan toen 1.425.405 stuks voor haar rekening. En dat is nog niet eens een nationaal record, want de eerste editie van 1993 leverde meteen 3.661.747 vogels op! Met 458 telposten (nu gemiddeld ca. 150 per jaar) was dat dan ook een uitzonderlijke jaargang.

Maar gemiddeld gaat het jaarlijks om 600.000 vogels. En per editie worden in Nederland ongeveer 200 verschillende soorten waargenomen. Het totaal over de jaren heen ligt dichterbij 300.

Het aantal deelnemers – in meestal ruim 30 tot wel 44 landen – loopt in de tienduizenden. In Nederland doen meestal circa 2.000 vogelaars mee aan de Birdwatch. Veel partnerorganisaties gebruiken de Birdwatch om het publiek en beleidsmakers op het pleit van ‘hun’ trekvogels en belangrijke vogelgebieden te wijzen. En daar zijn ze vaak heel succesvol in.

7.2. Weersomstandigheden

De Euro Birdwatch staat of valt met het weer. Want omdat de Birdwatch een momentopname is, kan het weer flink roet in het eten gooien. Dat is iets om rekening mee te houden bij de interpretatie van de tellingen. Zo vielen de Birdwatches van in ieder geval 2006, 2012 en 2017 grotendeels in het water. Maar bij goed (trek)weer is het genieten geblazen voor de tellers.

7.3. Trends

Door alle weersvariatie tijdens de Euro Birdwatch is het lastig iets betrouwbaars te zeggen over het voorkomen van soorten. Maar door de oogharen gekeken, valt wel een aantal trends te noteren.

Zo komen bijvoorbeeld Kolganzen de laatste decennia steeds vroeger in Nederland aan in het najaar. Hierdoor worden ze tijdens de laatste jaargangen van de Birdwatch vaker geteld dan eind vorige eeuw. Andersom werden in 2017 en 2018 maar weinig Kolganzen geteld ten tijde van de Euro Birdwatch, en dat waren juist de jaren dat ze pas laat arriveerden in Nederland.

Grote Zilverreigers werden tot de Birdwatch van 2001 maar twee keer geteld (beide in 1996), en vanaf dat moment jaarlijks. De laatste jaren gaat het om vele honderden vogels per editie, met als voorlopig maximum 1.481 in 2014. Geheel in lijn met de landelijke toename als broedvogel en wintergast:

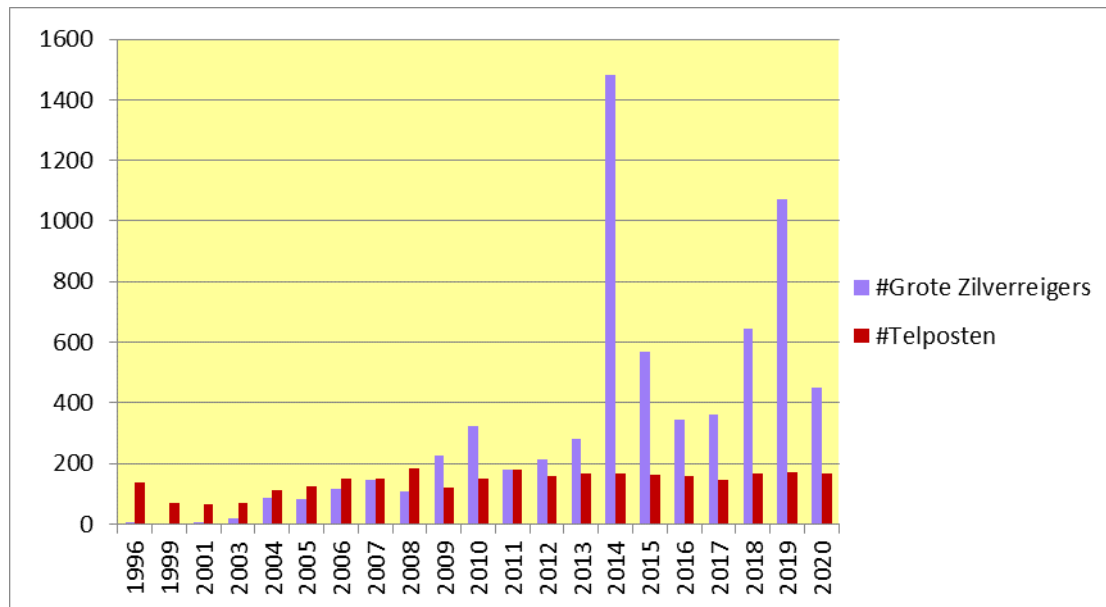

Fig. 5. Aantallen Grote Zilverreigers tijdens de Euro Birdwatch-edities van 1996-2020.

Meest getelde soort is trouwens bijna jaarlijks de Spreeuw, twee keer afgelost door Vink (en een enkele keer door Kolgans, in 2013 en Scholekster, in 1996). Gemiddeld vliegen er jaarlijks zo'n 144.500 Spreeuwen langs, tijdens de Euro Birdwatch. (zie ook bovenstaande figuur). Het recordaantal Spreeuwen ligt op ruim 491.000, in 2014. De jaarlijks getelde aantallen wisselen sterk, zoals in onderstaande figuur te zien is, en dat heeft te maken met zowel de weers- en trekomstandigheden als met het al dan niet 'meenemen' van slaaptrek. Het totaal over alle jaren staat momenteel op 3.179.206.

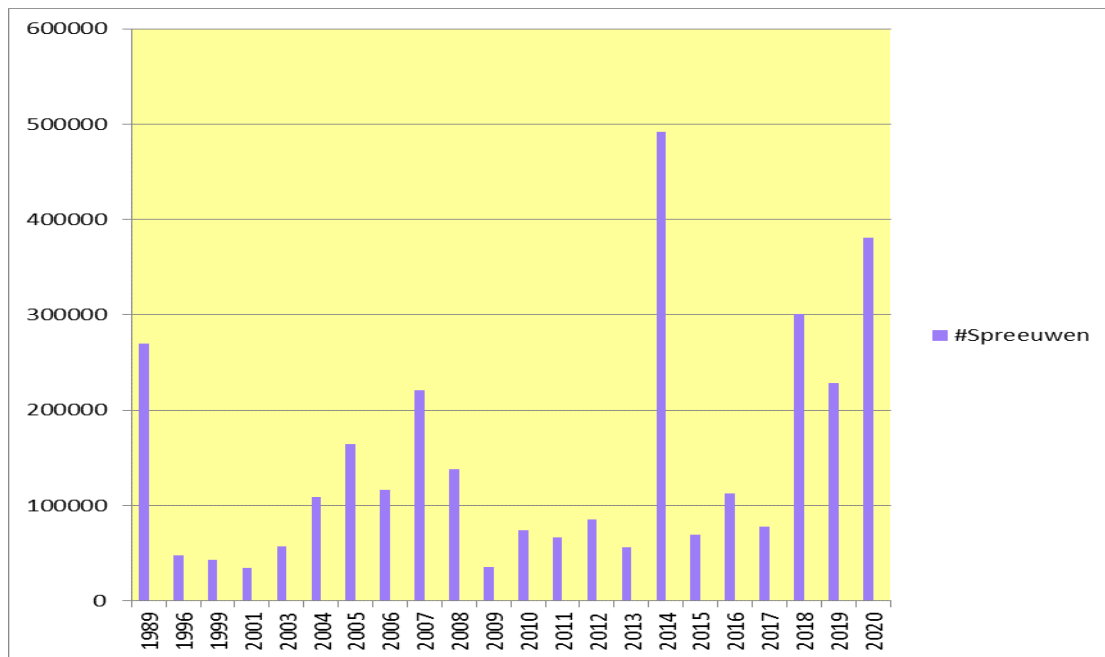

Fig. 6. Aantallen Spreeuwen tijdens de Euro Birdwatch-edities van 1996-2020.

Soms zijn we met de Birdwatch bijna 'te laat'. In het najaar van 2019 was er bijvoorbeeld een ongekende invasie van Gaaien. In twee golven vlogen half en eind september tienduizenden van deze eikeleters door het land. De stroom leek daags voor de Birdwatch te zijn opgedroogd. Maar toen kwamen er nog eens 18.000 langs, de helft van alle Gaaien ooit geteld in 25 jaargangen.

7.4. Bijzonderheden

Elk jaar duiken er zeldzame of schaarse soorten op. En ook hierin zijn bepaalde trends waarneembaar. In 2005 werd voor het eerst in de geschiedenis van het evenement een Bladkoning waargenomen en in 2006 de eerste Grote Pieper. In 2018 waren het er resp. 31 en 22. Ook bijvoorbeeld Dwerggorzen en Steppekiekendieven zijn de laatste jaren vaste waarden geworden, waar ze voorheen (nog niet zo lang geleden) erg zeldzaam waren.

Andere bijzonderheden door de jaren heen zijn bijvoorbeeld een Blauwstaart, drie Roze Spreeuwen, een Alpengierzwaluw en meerdere Siberische Boompiepers en Roodkeelpiepers. En wat te denken van Kleine Burgemeester, Vale Pijlstormvogel, enkele Morinelplevieren, twee Notenkrakers, Daurische Klauwier, Slangenarend, Blonde Ruiter, Bosgors en Grote Kruisbek? Dergelijke krenten zijn natuurlijk uitzonderingen. Maar het geeft wel de 'kijkkracht' aan van 2.000 paar ogen.

8. Persaandacht

De birdwatch doet het eigenlijk altijd wel goed bij de pers. Deze editie was daarop geen uitzondering. Onze persvoorlichtster werden dus regelmatig gebeld door regionale kranten en radio- en televisieomroepen die vroegen om lokale contactpersonen. Zoals altijd hebben de deelnemende vogelwerkgroepen een conceptpersbericht gekregen dat ze naar eigen bevinden konden aanpassen en rondsturen.

Deze Euro Birdwatch viel samen met de eerste editie van het Nationaal Vogeltrekweekend. Dit evenement – een weekend met tientallen excursies rond het thema ‘vogeltrek’ trok ook veel belangstelling, zowel van deelnemers (alle geplande excursies zaten zo-goed-als vol) als de pers. Ondanks de beperkingen door Covid-19 zijn we dan ook zeer tevreden en is het een happening die smaakt naar meer.

Het evenement is dan ook een uitstekende manier om aandacht te vragen voor vogelbescherming (met een kleine ‘v’) in het algemeen en vogeltrek in het bijzonder. Ook blijkt het steeds weer een goede gelegenheid te zijn voor de deelnemende vogelwerkgroepen om zich (weer) eens op de kaart te zetten en publiciteit te genereren voor de eigen activiteiten.

Zoals gebruikelijk waren het vooral de regionale en lokale kranten, radio en TV die aandacht hadden voor het evenement, waaronder De Gelderlander, Leeuwarder Courant, Omroep Flevoland, Omroep Gelderland en RTV Utrecht. Ook meerdere nieuwssites, zoals nu.nl, rtlnieuws.nl, NOS.nl, AD.nl, en de Volkskrant had – naar aanleiding van de Birdwatch - een groot artikel over de vogeltrek in de zaterdageditie:

9. Bronnen

Buurma, L. S. & Kluiters, J. 1991. 183 x 12 uur Vogeltrek in Nederland: een verslag en een poging tot evaluatie van de Nationale Vogeltrekdag op zondag 8 oktober 1989. Rapport, Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Huigen, P. & Lensink, R. 2000. Vogeltrek in Weer en wind: World Birdwatch 1999. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

LWVT & SOVON. 2002. Vogeltrek over Nederland. Haarlem.

Ottens, G. 2004. Tellen van Schier tot Cadzand. Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2004.

Ottens, G. 2006. Alle vogels verzamelen! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 1 oktober 2005. Zeist.

Ottens, G. 2007. Vogelaars kijken met de wereld mee. Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 7 oktober 2006. Zeist.

Ottens, G. 2008. Mistige morgen, schone dag. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 6 oktober 2007. Zeist.

Ottens, G. 2009. Vinken door het dak! Verslag van de World Birdwatch in Nederland op 4 oktober 2008. Zeist.

Ottens, G. 2010a. Trekvogels door het lint. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 3 oktober 2009. Zeist.

Ottens, G. 2010b. Na regen komt zonneschijn. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2010. Zeist.

Ottens, G. 2018. 'Het vliegt als een malle!' Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2018. Zeist.

Ottens, G. 2019. Van alles wat. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2019. Zeist.

Ottens, G. & Troost, G. 2012. Zomer in oktober? Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 2 oktober 2011. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2013. Een typische herfst dag... Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 6 oktober 2012. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2014a. Ganzenspektakel. Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2013. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2014b. Het dak gaat eraf! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 5 oktober 2014. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2015. The year after... Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 3 oktober 2015. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2016. Overall Graspiepers! Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 1 oktober 2016. Zeist/Nijmegen.

Ottens, G. & Troost, G. 2017. Verregende teldag? Verslag van de Euro Birdwatch in Nederland op 20 september 2017. Zeist/Nijmegen.

Dankwoord

Allereerst willen we hierbij natuurlijk de vele honderden enthousiaste tellers (verenigd in onderstaande **telposten**) bedanken die op zaterdag 5 oktober 2019 mee hebben geholpen om van deze Euro Birdwatch weer een succesvolle editie te maken!

Aamsveen, Aan de Majoor (Koningsbosch), Adriaan Tripbos (Sappemeer), Aetsveldsche polder (Nigtevecht), Appelzak, Bath (Z-Beveland), Ballooerveld (Drenthe), Banisveld – Kampina, Beemsterweg (Eldrik (bij Doesburg), Bergen aan Zee, Bergsche Maas (Drongelen), Berkheide (Katwijk), Biezenburcht (Harderbroek), Bloemendaal aan Zee, Boetelerveld (Raalte), Brandven – Kampina, Breskens, Breugelse Beemden (Nuenen), Brobbelbies-Noord (tussen Uden en Oss), Brobbelbies-Zuid (tussen Uden en Oss), Brug Gat van Pinte (Spui), Buytenpark (Zoetermeer), Camperduin, Castelreesche Heide, Castricum aan Zee (landtrek), Corversbos (Hilversum), Dalmeden (Hengelo), De Banjaard (Noord-Beveland), De Berkel (Almen), De Blauwe Kamer, De Braamberg (Hoog Buurlosche Heide), De Bruuk (Groesbeek), De Drieberg (Ede), De Driehoek (Noordwijk), De Gorzen (Ridderkerk), De Griene Dyk (Sneek), De Groote Peel, De Hamert, De Hoekse Sluis (Bergambacht), De Horde (Lopik), De Kollenberg (Sittard), De Lemelerberg, De Matjens, De Nolle (Vlissingen), De Puinhoop (Katwijk, De Reten (Achtmaal, Zundert), De Stokte (Dalfsen), De Uitkijk, De Vlijt (Winterswijk), De Vulkaan (Den Haag), Diemerpark, Dordtse Biesbosch, Duurswouderheid (Bakkeveen), Dwingelderveld Echtenerzand (Drenthe), Eemshaven, Eltenberg, Engbertsdijksvenen, Eurobirdwatch - Aan de Stuw (Belfeld), Eurobirdwatch - Aanzet Brouwersdam Ouddorp, Eurobirdwatch - Bossenwaard (IJsselstein), Eurobirdwatch - De Langakkers, Eurobirdwatch - De Putberg, Eurobirdwatch - De Wilck, Eurobirdwatch - Delta Schuitenbeek, Eurobirdwatch – Dilkensplas, Eurobirdwatch - Dommelbeemden, Eurobirdwatch – Driehuizen, Eurobirdwatch – Hildsven, Eurobirdwatch - IJssel- uiterwaarden Nijenbeek, Eurobirdwatch – Illikhoven, Eurobirdwatch – Itteren, Eurobirdwatch - Kwistbeekdal, Helden, Eurobirdwatch - Landje van Geijssel, Eurobirdwatch – Meerlebroek, Eurobirdwatch – Meers, Eurobirdwatch - Navagne (Maastricht), Eurobirdwatch - Onlanden Eelderdiep, Eurobirdwatch - Oostelijke Binnenpolder Tienhoven, Eurobirdwatch - Oude Vaart-Uffeltermade, Eurobirdwatch – Ransdalerveld, Eurobirdwatch - Saasveld (Dinkelland), Eurobirdwatch – Takkenhoogte, Eurobirdwatch – Venebuurt, Eurobirdwatch - Vogelwacht Trynwâlden, Eurobirdwatch – Zonzeel, Gebrande Kamp (Middelaar), Groote Wielen (Gytsjerk), Havelandweg (Eibergen), Hazewater (Amersfoort), Heesselt Steenfabriek, Het Leesten (Ugchelen), Het Oostermaet (bij Bathmen), Hooge Weide (Lochem), Hoogekampse Plas (De Bilt), Hooijdonk (Breda), Houten-Zuid, Huisduinen (zeetrek), IJmeerdijk (Almere), IJmuiden aan Zee, Jacobssteeg (De Bilt), Kardingebult (Groningen), Ketelbrug/Kamperhoek, Kinderdijk, Koornwaard (a/d Maas, Empel), Kruishaarsche Heide, Kwintelooijen (bij Veenendaal), Laaxum (ZW-Friesland, Landschotse Heide (Middelbeers), Langekampweg (Ede), Lauwersmeer/Kustweg, Leersumse Veld, Loozerheide (bij Weert), Lührs (Rotterdam-Noord), Maasmond (Maasvlakte), Mantingerveld, Margarethapolder (Terneuzen), Mariapeel, Meinweg (Venhof-Melicker), Meinweg (Wolfspplateau), Millingerwaard, Noorderbos (Tilburg), Noordwijk, Oelemars (Losser), Ottershagen (Lattrop), Palamedesstraat (Delft), Park van Luna (Heerhugowaard), Parnassia/Kennemerduinen, Patersgronden/Groote Heide, Pettemer Zeewering, Redichemse waard (Culemborg), Schapeweimolen (Rijswijk ZH), Schravenwildertpad (Waddinxveen), Schuwacht (Lekkerkerk), Slikken van de Heen, Strabrechtse Heide, Stuwcomplex Driel, 't Hellegat, Tafelbergheide (Huizen), Terschelling (Paal 18), Terschelling (Formerum aan Zee), Treekerpunt

(Utrecht), Twaalfmorgen (Reeuwijk), Uitkijkheuvel Bargerveen, Veenoordkolk (Deventer), Veluwezoom, Vijfhoek Diemen, Vlagheide (Schijndel), Vreeswijk (Nieuwegein), Vuurtoren de Ven – Enkhuizen, Vuurtoren Vlieland, Waarden van Gravenbol - Wijk bij Duurstede, Warnsveld, Weideveld (Bodegraven), Wekerom – vuilnisbelt, Werk aan het Spoel (Culemborg), Westenschouwen, Westerslag – Texel, Wezelse Plas (Wijchen), Wielrevelt (Haarzuilens), Wierdense Veld, Windesheim - Uiterwaarden Tichelgaten, Wormer en Jisperveld Noord, Woudrichem Merwede, Yperenplas (Deventer), Zeegbos (Huissen), Zomerdijk (Drontermeer), Zuidpunt Hoekse Waard, Zuidveld (Sellingen GR), Zutphen en Zwarte Pad (Meijendel).

Daarnaast was de bereidwilligheid van verschillende fotografen - waarvan het werk is gebruikt - onmisbaar bij het opleuken van dit verslag. Hartelijk dank!

Bij Vogelbescherming Nederland waren vooral José van Doorn, Marieke Dijksman en Pien Eekhout weer erg behulpzaam om de organisatie vlekkeloos te laten verlopen. En zonder de hulp van Gerard Troost van trektellen.nl gaat de Euro Birdwatch niet eens door, dus dank!

Bedankt allemaal en graag tot volgend jaar!

Gert Ottens

Bijlage 1:**Totalen per soort van de Euro Birdwatch in Nederland, 3 oktober 2020**

Aalscholver	12.969	Geoorde Fuut	2
Alk	1	Gierzwaluw	2
Alk/Zeekoet	93	Glanskop	4
Appelvink	381	gors spec.	4
		Goudhaan	58
Baardman	2	Goudplevier	1.702
barmsijs spec.	94	Goudvink	19
Beflijster	32	Grasmus	1
Bergeend	54	Graspieper	32.132
Bladkoning	8	Grauwe Gans	8.909
Blauwe Kiekendief	47	Grauwe Vliegenvanger	1
Blauwe Reiger	257	Groene Specht	10
Boerenzwaluw	9.195	Groenling	434
Bokje	4	Groenpootruiter	47
Bontbekplevier	108	Grote Barmsijs	2
Bonte Strandloper	119	Grote Bonte Specht	73
Boomklever	2	Grote Canadese Gans	696
Boomkruiper	6	Grote Gele Kwikstaart	469
Boomleeuwerik	370	Grote Lijster	641
Boompieper	259	Grote Mantelmeeuw	187
Boomvalk	9	grote meeuw spec.	1
Bosgors	1	Grote Pieper	10
Bosruiter	1	Grote Stern	483
Bosuil	2	Grote Zaagbek	7
Brandgans	5.379	Grote Zee-eend	7
Brilduiker	18	Grote Zilverreiger	453
Bruine Kiekendief	103		
Buizerd	301	Halsbandparkiet	21
		Havik	24
Casarca	7	Heggenmus	485
Cetti's Zanger	3	Holenduif	1.118
		Houtduif	3.508
Dodaars	8	Houtsnip	5
Drieteenstrandloper	9	Huismus	150
duiker spec.	21	Huiszwaluw	222
Duinpieper	1		
Dwerggors	1	IJsgors	36
		IJsvogel	7
Eider	197	Indische Gans	2
Ekster	24		
Europese Kanarie	4	Jan-van-gent	43
Fazant	11	Kanoet	284
Fuut	33	Kauw	855
		Keep	840
Gaai	38	Kemphaan	8
gans spec.	143	Kievit	18.916
Geelgors	202	Klapekster	1
Geelpootmeeuw	4	Kleine Barmsijs	19
Gekraagde Roodstaart	3	Kleine Bonte Specht	3
Gele Kwikstaart	68	Kleine Jager	9

Kleine Karekiet	2	Rietgors	1.151
Kleine Mantelmeeuw	783	Ringmus	210
Kleine Rietgans	201	Rode Wouw	32
Kleine Zilverreiger	43	Roek	375
Kleine Zwaan	3	Roerdomp	1
Kneu	3.814	Roodborst	51
Knobbelzwaan	284	Roodborsttapuit	54
Koekoek	1	Roodhalsfuut	1
Koereiger	2	Roodkeelduiker	113
Kokmeeuw	14.254	Roodkeelpieper	8
Kolgans	1.004	Rosse Grutto	15
Koolmees	214	Rotgans	1.306
Koperwiek	968		
Kraanvogel	3	Scholekster	265
Krakeend	553	Sijs	5.868
Kramsvogel	175	Slangenarend	1
Krooneend	1	Slechtvalk	27
Kruisbek	31	Slobeend	400
Kuifaalscholver	2	Smelleken	34
Kuifeend	359	Smient	5.266
Kuifmees	5	Sneeuwgans	3
leeuwerik spec.	5	Sneeuwgors	2
Lepelaar	20	Soepgans	9
lijster spec.	124	Sperwer	236
Matkop	2	Spreeuw	383.510
Meerkoet	127	Sprinkhaanzanger	1
Merel	336	Staartmees	124
Middelste Bonte Specht	1	Stadsduif	3
Middelste Jager	2	Steenloper	34
Middelste Zaagbek	57	Steenuil	2
Morinelplevier	1	steltloper spec.	6
		Steppekiekendief	1
Nijlgans	550	Stormmeeuw	7.006
Noordse Stern/Visdief	4	Strandleeuwerik	2
Oeverloper	5	Tafeleend	169
Oeverpieper	74	Tapuit	15
Oeverzwaluw	3	Tjiftjaf	122
Ooievaar	20	Toendrarietgans	1.106
Ortolaan	2	Topper	6
		Torenavalk	145
Paapje	2	Tureluur	84
Parelduiker	3	Turkse Tortel	37
pieper spec.	5		
Pijlstaart	721	valk spec.	1
Pimpelmees	313	Veldleeuwerik	6.068
Pontische Meeuw	19	Velduil	8
Purperreiger	1	Vink	165.945
Putter	1.118	vink spec.	129
		Visarend	8
		Visdief	34
		Vuurgoudhaan	6
Raaf	23		
Regenwulp	36		

Waterhoen	11
Waterpieper	23
Waterpieper/Oeverpieper	83
Waterral	4
Watersnip	1.850
Wespendief	2
Wilde Eend	1.481
Wilde Zwaan	4
Winterkoning	15
Wintertaling	956
Witgat	11
Witte Kwikstaart	3.255
Wulp	490
Zanglijster	6.315
Zeearend	13
Zeekoet	10
Zilvermeeuw	2.415
Zilverplevier	52
Zwarte Kraai	595
Zwarte Mees	3
Zwarte Roodstaart	19
Zwarte Ruiters	23
Zwarte Specht	6
Zwarte Stern	1
Zwarte Wouw	3
Zwarte Zee-eend	2.159
Zwarte Zwaan	3
Zwartkop	29
Zwartkopmeeuw	4